

سلسلہ دروس خارج

اصول فقہ

مبحث وضع

(اقام وضع)

جلسہ :

۱۰۸

تاریخ :

۹۰ / ۳ / ۱۸

مسک روح معانی

نظام هستی به گونه ای است که هر طبیعت - بدون خصوصیات خارجی - در هر یک از عوالم وجودی، مصداقی خاص به خود دارد

الفاظ برای طبیعت ها وضع شده اند و لذا بر تمام مصادیق خود، به نحو حقیقت حمل می شوند

الفاظ برای طبیعت مجرد از خصوصیات - روح المعانی - وضع شده اند و لذا فقط میزان هم در شاقول و گونیا و .. صدق حقیقی دارد و هم در مصداقی که برای آن در عالم مثال موجود است

با همین مبنا، خواب و رؤیا توجیه می شود: با این بیان که اگر کسی در خواب «مصداق مثالی» چیزی را دید باید برای تطبیق آن بر عالم ماده، «مصداق مادی» را ملاحظه کند

امام خمینی در تقریر این بحث، مثال های صدر المتألهین را مطرح نکرده اند که در این باره توضیح خواهیم داد

خلاصه نظر

صدر

المتألهین

آنچه گفته شده درباره طبیعت است

در حالی که مثال های ایشان درباره مرکبات است که هیچکدام وحدت حقیقی ندارد

مرحوم صدرا می گوید : میزان وضع شده است برای «کل ما یوزن به» و لذا بر گونیا و شاقول و

.. به طور حقیقی صدق می کند = این پذیرش این نکته است که گونیا برای شیء خاصی وضع

شده است که صرفا مصداق مادی است و بس

ما

می گوییم

در مجموع :

فرمایش صدرا در مورد برخی الفاظ صحیح است ولی نمی توان به طور مطلق پذیرفت

بحث ایشان در عوالم طولیه وجودی، بحثی فلسفی است و ثمره ای در علم اصول ندارد

انسان ها وسائلی را می سازند به خاطر غرض و فائده ای که از آنها می برند

کلام علامه
طباطبایی

واضح لفظ را برای چیزهایی وضع کرده است ولی این وضع به سبب غرضی بوده است که از آن چیزها داشته است و به همین سبب می توان گفت موضوع له، آن غرض است

پایان